TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní Třebechovice pod Orebem, s.r.o.
Heldovo náměstí 231 , 503 46 Třebechovice pod Orebem
OR vedený Krajským soudem v Hradci Králové oddíl c vložka 21588
Tel.: 495 593 074 E-mail: trebechovice@trivis.cz IČO 274 82 073

MATURITNÍ ZKOUŠKA – šk. rok 2026 / 2027

Český jazyk a literatura

Obor vzdělání: Bezpečnostně právní činnost 68 – 42 – M/ 01

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY:
Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura.

- Hranice úspěšnosti u didaktického testu je 44%

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY:

- Písemná práce
- Ústní zkouška

Kritéria hodnocení profilové zkoušky

I. <u>Písemná práce</u>:

Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je **250 slov**; písemná práce trvá **120 minut,** včetně času na volbu zadání. **Písemná práce může být napsána tiskacím / psacím písmem, v obou případech však musí být zachována čitelnost textu. V opačném případě budou nečitelné pasáže hodnoceny jako chyby.**

Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Žák vybírá nejméně ze **4 zadání**, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák zvolí **1 zadání**. Zadání písemné práce obsahuje téma a požadovaný slohový útvar, popřípadě výchozí text, jehož součástí může být i obrázek, graf. Výchozí text není součástí povinného rozsahu písemné práce (250 slov).

Kritéria hodnocení písemné práce:

- Rozsah práce (minimálně 250 slov souvislého textu).
- Dodržení tématu, slohového útvaru, komunikační situace.
- Funkční užití jazykových prostředků.
- Pravopisná složka.
- Kompoziční výstavba textu.
- Čitelnost.
- Výsledným ohodnocením písemné práce bude jedna celková známka.

Hodnocení písemné práce se provádí klasifikačními stupni:

Výborný

- Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují.
- Slovní zásoba je motivovaná a bohatá, odpovídá komunikační situaci.
- Výstavba větných celků je promyšlená.
- Kompozice textu je precizní.

Chvalitebný

- Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle.
- Slovní zásoba je spíše bohatá – je funkční a srozumitelná.
- Výstavba větných celků je promyšlená a funkční.
- Celková struktura textu je promyšlená, vyvážená a srozumitelná.

Dobrý

- Text v zásadě odpovídá útvaru a zadanému tématu.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby jsou častější.
- Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá.
- Výstavba větných celků je spíše jednodušší, objevují se odchylky od pravidelné větné stavby.
- Struktura je v některých místech nahodilá a obtížněji pochopitelná.

Dostatečný

- Text se od zadaného tématu značně odklání, útvar vykazuje podstatné nedostatky.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře.
- Slovní zásoba je velmi jednoduchá a omezená.
- Výstavba větných celků je jednoduchá s odchylkami od pravidelné větné stavby.
- Kompozice textu je nepřehledná a vykazuje ve větší míře nedostatky.

Nedostatečný

- Text se nevztahuje k zadanému tématu.
- Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře.
- Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.
- Slovní zásoba je výrazně chudá.
- V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.
- Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.
- Větné celky jsou jednoduché a mají zásadní nedostatky.
- Text je nesoudržný a chaotický, členění textu je nelogické.
- Text je argumentačně nezvládnutý.

II. <u>Ústní zkouška</u>:

Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka, jež se vztahují k učivu o jazyce a slohu.

Ústní část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury je hodnocena na základě níže uvedených kritérií.

CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU:

1. Analýza uměleckého textu
I. část - zasazení výňatku do kontextu díla, téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr
II. část – vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba
III. část - jazykové prostředky, tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

2. Literárněhistorický kontext
– kontext autorovy tvorby, literární / obecně kulturní kontext daného období a literárního směru

CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU:

1. Analýza neuměleckého textu
I. část - souvislost mezi výňatky, hlavní myšlenka textu, podstatné a nepodstatné informace, různé možné způsoby čtení a interpretace textu, domněnky a fakta, komunikační situace (např. účel, adresát)
II. část - funkční styl, slohový postup, slohový útvar, kompoziční výstavba výňatku, jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku
2. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

DOPORUČENÁ ČETBA K MATURITNÍ ZKOUŠCE

Na stránkách školy je uveden seznam doporučené četby k maturitní zkoušce (110 literárních děl).

Žákovský seznam musí splňovat tato kritéria:

- Minimálně dvěma literárními díly musí být zastoupena próza, poezie i drama
- Seznam může obsahovat maximálně dvě díla jednoho autora
- **Žák vytvoří vlastní seznam v počtu 20 literárních děl, minimální počet titulů pro dané literární období je dán:**
  - Světová a česká literatura do konce 18. století – **min. 2 lit. díla**
  - Světová a česká literatura 19. století – **min. 3 lit. díla**
  - Světová literatura 20. a 21. století – **min. 4 lit. díla**
  - Česká literatura 20. a 21. století – **min. 5 lit. děl**
- Seznam žák odevzdá ředitelce školy nebo jí pověřené osobě **do 31. března** roku, v němž se maturitní zkouška koná (pro jarní zkušební období), popř. **do 30. června** roku, v němž se maturitní zkouška koná (pro podzimní zkušební období).
- Neodevzdá-li žák vlastní seznam četby do daného termínu, losuje si u zkoušky pracovní list ze všech titulů školního maturitního seznamu.

Obsah ústní zkoušky:

- Analýza a interpretace uměleckého a neuměleckého textu, a to s využitím vědomostí a dovedností získaných v průběhu studia.
- **Příprava k ústní zkoušce trvá 20 minut, vlastní zkouška trvá nejdéle 15 minut.**
- V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.
- Součástí hodnocení ústní zkoušky jsou také komunikační dovednosti a celková kultura jazykového projevu studenta.
- V průběhu ústní zkoušky není dovoleno používat žádné pomůcky vyjma pracovního listu a psacích potřeb.

Výsledná známka z písemné a ústní části profilové zkoušky z předmětu „Český jazyk a literatura“ bude stanovena v poměru 40% z písemné části a 60% z ústní části. (Příklad: písemná část = 2, ústní část = 1 – celkově 1; písemná část = 1, ústní část = 2 – celkově 2).

Vypracovali: Mgr. Miroslav Beneš, Ph.D., Bc. Adéla Štěpánková

Třebechovice pod Orebem, 25. 8. 2026

Mgr. Stanislava Šůlová, v. r.
ředitelka školy